

Recenzije.

Guidus Cocchi: Commentarium Cod. Iur. Canonici, Lib. II. De Personis, Sectio II. De Clericis in specie. Edit. III. recognita. Aug. Taurinorum 1931. Officina libraria M. E. Marietti. Pag. 1—480. Cijena 15 Lira.

Ovaj komentar, namijenjen školskoj porabi, držeći se strogo zakonskog slijeda, donosi pri pojedinim odsjecima, iza zakonskog teksta i rasporeda gradiva, povjesni razvitak dotične pravne uredbe i prikazivanje današnjeg prava Zakonika, uz uvaženje novijih odredaba i rješenja Kongregacija i Pap. Odbora za aut. tumačenje kanona Zakonika. Bolje mu je prikazivanje današnjeg prava od onoga povjesnog razvitka, kako se to češće opaža kod komentatora iz iste škole.

Pri čitanju komentara zapazili smo neke pogreške i nedostatke, koje ovdje navodimo.

Govoreći (str. 5) o osnivanju i razgraničavanju biskupija u staro doba ne uzima auktor dovoljno u obzir tadanje pravo nižih od Pape. — Za sv. Oca veli (str. 13): »Cum R. P. sit ... causa prima ministerialis a qua omnes gradus derivatur, sive ordinis sive iurisdictionis...«. U ovoj općenitosti nije ta tvrdnja ispravna. — Među stvari, koje su sv. Ocu natura sua pridržane, broji auktor (str. 24): »custodia sacrorum rituum, graviore causae criminales, apellationum receptio«, što naprosto izrečeno nije nikako ispravno. — Na pitanje, da li papa kao privatno lice može upasti u javno krivovjerje, odgovara auktor (str. 26): »Nobis vero affirmandum hodie omnino videtur, attentā tot saeculorum experientia, de speciali Providentia divina, casum Papae publice haeretici (ut persona privata) contingere non posse«. Navedeni razlog (tot saeculorum experientia) poznat je dašto i onim toli brojnim i vrlo uvaženim auktorima, koji se o tom mnogo opreznije izjavljuju. — Riječi Pelagija II. o držanju sabora (str. 32.) donosi auktor bez naznake mjesta, odakle su uzete. — Govoreći o pozvanima na opći sabor veli auktor (str. 34—35): »... vocandi sunt: a) Cardinales, olim ex privilegio iuris, nunc ex iure communi ob eorum eminentiam; b) iure ordinario et proprio, omnes Episcopi residentiales... sunt enim illi omnes, iure divino successores Apostolorum...; c) Abbates et Praelati nullius qui olim ex consuetudine iam vocabantur, easdem enim potestates ordinarias habent quae competant Episcopis residentialibus in sua dioecesi... sed solum ex iure ecclesiastico; d) ex privilegio iuris... Abbates Superiores Congregationum

monasticarum...«. Ovoj kvalifikaciji naslova obzirom na pozivanje manjka preciznost. — Govoreći o zastupniku, koji općem saboru prisustvuje samo kao zastupnik odsutnog Oca, veli auktor (str. 36): »unde si non sit Pater videtur ex Codice implicite concludi, voto deliberativo carere«. Zakonik takovomu izriječkom niječe pravo odlučnog glasa (kan. 224 § 2): »si non fuerit, publicis tantum sessionibus interesse potest, sed sine suffragio«. — U dva puta služi se auktor apokrifnim vrelima (str. 49) i to jedamput apokrifnim listom pape Anakleta in can. 2. Dist. 22, a drugi put apokrifnim aktima Silvestra I. — Na str. 50. veli auktor: »in Trid. C. inaniter Episcopus Cinquechiese et alij conati sunt stabilire prioritatem Episcoporum supra Cardinales«. Jamačno nije auktor držao, da je »Cinquechiese« lično ime dotičnog biskupa, ali bi se to moglo dogoditi neupućenom čitaocu. — Na str. 54. navodj se, da u kardinalski zbor »saltem quatuor in S. Theologia magistri assumendi sunt, potissimum ex Regularibus et Mendicantium ordinibus«. To je vrijedilo po konst. »Postquam« Siksta V. od 3. dec. 1586., a ne vrijedi više danas. — Na str. 55. nalazi se pisarska greška »annulum cardinalitium traditur« umjesto annulus cardinalitius traditur«. — Pri navođenju cenzura, od kojih kardinali ne mogu odriješiti, ispuštene su (str. 59) cenzure »quae adnexae sunt revelationi secreti S. Officii«. — Na str. 60 veli auktor za kardinale: »Omnibus praecedunt non vero Legatis Pontificiis in proprio territorio residentibus« dok Zakonik (kan. 239 § 1 n. 21) glasi: immo ipsis Legatis Pontificiis, nisi Legatus sit Cardinalis in proprio territorio residens«. — Na str. 196. veli se: »Episcopi distinguuntur: ... ratione officii in coadjutores et auxiliares prout dantur Episcopo residentiali cum iure successionis, vel sine hoc iure ... ratione concessionis gradus in Episcopos electos, post legitimam electionem, in Episcopos praeconisatos, post legitimam electionis confirmationem«. Ne postavlja se svaki coadjutor s pravom nasljedstva; prekonizaciji je mjesta i kod predložnog i kod slobodno imenovanog biskupa. — Na str. 198. veli se za Papu, da u stvari postavljanja biskupa »plena libertate gaudet«. Kada bi to ispravno bilo, ne bi postojalo pravo predlaganja i biranja biskupa. — Govoreći o informativnom pravcu, koji predhodi imenovanju biskupa (str. 201), ne spominje auktor ukinuće svečanog preslušavanja 2 svjedoka (Congr. Consistor. dd. 29. Febr. 1924. u AAS, XVI, 160). — Za priziv protiv biskupskih presuda veli auktor (str. 210): »... raro est in suspensivo, fere semper in devolutivo«, dok Zakonik u kan. 1889 § 2 izriče: »Omnis appellatio est in suspensivo, nisi aliud in iure expresse caveatur«. — Na 210. i 228. ne drži se auktor točno terminologije Zakonika obzirom na pravne lijekove (recursus, appellatio). — Auktor luči (str. 299) »capitulum insigne« od »capitulum perinsigne«, dok je Zakoniku (kan. 391 § 2, 394 § 3, 398 § 2) »insigne« isto što i »perinsigne«. — Na str. 296. veli se: »Vocatur autem Capitulum, vel ex eo quod ecclesiae cathedralis canonici efformant parvum caput vel ex eo quod hicapitulatum de rebus suis concernunt«. Historijski je jedno i drugo neispravno. — Obaveznost kaptolskih statuta za niže nadarbenike (beneficarij) motivira auktor (str. 319) ovako: »constituunt enim particulare ius omnes de gremio capituli obligans«. Ta je motivacija loša, jer niži nadarbenici (beneficarij) nijesu »de gremio capituli«. — Na str. 374. veli se, da dekani svoju delegovanu vlast bez posebna ovla-

štenja ne mogu subdelegovati, dok kan. 199 § 3 Zakonika izriče: »Potestas delegata ad universitatem causarum... potest in singulis casibus subdelegari.«

Jos. Palombo C. SS. R.: De dimissione religiosorum. Taurini-Romae. Officina libraria U. E. Marietti. Str. 1—296. Cijena 12 Lira.

Crkv. Zakonik radi napose o otpuštanju redovnika u kan. 646—672. U nazočnom komentaru prikazan je sustavno čitav postupak, što ga valja obdržavati pri otpuštanju redovnika. Auktor ga je namijenio redovničkim kurijama, kojima — kako u predgovoru veli — u toj stvari manjka i poznavanje prava i praksa (sudska, upravna). Zato je teoretičko izlaganje spojio sa praktičnim uputama, te se nije ograničio samo na kanone 646—672. Zakonika. U teoretičkom dijelu nalazi se i historijski prikaz ranijega prava (str. 6—14), a za praktične potrebe dodani su razni obrasci (str. 266—296).

Po našem sudu djelo je potpunoma uspjelo i može se toplo preporučiti.

Laurentius M. Agius: »Manuale de ecclesiarum rectoribus«. Taurini 1931. Officina libraria M. E. Marietti. Str. 1—118. Cijena 5 Lira.

Crkveni zakonik radi napose o ravnateljima crkvi u užem smislu u ciglilih 8 kanona (479—486). U nazočnom »Priručniku« izlažu se pomenuti kanoni. a pored toga i drugi općenitije prirode, koji se i na takove ravnatelje crkvi odnose. Navodimo naslove pojedinih poglavlja, iz kojih se razabiru predmeti u Priručniku izloženi: De indole juridica rectoris (Cap. I); De juribus et officiis rectoris quoad ecclesiam in seipsa inspectam (Cap. II); De juribus officiis rectoris quoad sacras ecclesiae supellectiles eidem inservientes (Cap. III); De juribus et officiis rectoris quoad cultum in ecclesia exercendum (Cap. IV); De juribus et officiis rectoris quoad bona ecclesiae temporalia (Cap. V); De juribus et officiis rectoris quoad bona fidelium spiritualia (Cap. VI).

Prikazivanje je jasno, stvarno ispravno i iscrpivo. Zato će ovaj »Priručnik« dobro poslužiti rektorima crkvi u užem smislu, a i župnicima, jer se u njemu izlažu i propisi zajednički jednim i drugim.

Dirks Dom Hdefonse: Les saintes icones, valeur spirituelle et esthetique. Prieuré D'Amay s/Meuse 1931. (Belgique) 4°, str. 19

Ima već nekoliko godina, otkako se u benediktinskom samostanu d'Amay-sur Meuse u Belgiji ozbiljno razvio, teorijski i praktički, ikonografski studij. Po navodima holandskog lista »Maasbode« (25. III. 1931.) zauzima ovaj samostan jedno od vrlo važnih mjesta u razvoju novijeg religijskog umjetničkog pokreta. Njegovom je zaslugom danas po čitavom svijetu, među katolicima jednako kao i među pravoslavicima, raširen veliki broj slika-ikona velike vrijednosti. Podijeljene su u šest kolekcija, koje predstavljaju: Krista, Bogorodicu, događaje iz života Isusova (na pr. prikazanje u hramu, preobraženje), znamenovanje kršč. dogme (presv. Trojstvo) svece, sv. dakone i mlade levite.

To je dalo povoda hieromonahu o. Hdefonsu, da je u jednoj kratkoj, ali preglednoj monografiji iznio spiritualno i estetsko značenje i